



JAN

VERTO

Raoul De Groot

NGHEN

TUSSEN DE LIJNEN

Lannoo

WWW.LANNOO.COM

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

TEKST | Raoul De Grootte
GRAFISCH ONTWERP | Rouwhorst + Van Roon
ZETWERK | Mediactief

Als u opmerkingen of vragen heeft, dan kunt u contact nemen met onze redactie: redactielifestyle@lannoo.com

© Raoul De Grootte, Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2020
D/2020/45/524 – NUR 480, 491
ISBN: 978 94 014 6962 3

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Pepein, Alexander, Karel en Michiel

Inhoudstafel

DEEL 1 – Tielrode in 't groen	15
DEEL 2 – Met GBA naar de World Club Cup	25
DEEL 3 – Jong Ajax en de jongeling	35
DEEL 4 – Scoren voor RKC	47
RODE DUIVELS: 2 juni 2007 - 1ste cap	59
DEEL 5 – Ajax gaat voor goud en Vertonghen ook	67
2009-2010 - Martin Jol zegt 'Ooo'	101
2010-2011 - Tifosi Amsterdam!	111
2011-2012 - Golden boy	135
2012 - 'Doe het goed daar!'	150
DEEL 6 – Toveren met Tottenham	157
2012-2013 - De weg naar doel	159
2013-2014 - 'Hey, Superman!'	172
RODE DUIVELS: 2014 - WK Brazilië	177
2014-2015 - Niet slenteren	191
2015-2016 - Ziezo	194
RODE DUIVELS: 2016 - EK Frankrijk	204
2016-2017 - Life is good	213
2017-2018 - 'Emozione incredibile'	228
RODE DUIVELS: 2 juni 2018 - 100ste cap	237

RODE DUIVELS: 2018 - WK Rusland	242
2018-2019 - 'We're home'	259
2019-2020 - Een te klein deken	278
Bibliografie	299

Voorwoord

TIEN MINUTEN LANGER

‘Vier is een mooi nummer. Ik heb er in de jeugd ook vaak mee gespeeld. Mooie Ajacieden hebben vier in het verleden gedragen. Dan denk ik het meest recent aan Jan Vertonghen. Hij was net als ik centrale verdediger en aanvoerder. Vertonghen is zeker een voorbeeld.’

Matthijs de Ligt, doorgestroomd vanuit de Ajax-jeugd naar het eerste elftal, Oranje en Juventus, spreekt op 9 april 2019 op www.ajax.nl zijn liefde voor zijn rugnummer vier en zijn bewondering voor Jan Vertonghen uit.

Acht seizoenen heeft Vertonghen bij Ajax gespeeld, en hoewel het nummer vier er sinds de landstitel van 2011 op zijn rug gebeiteld stond, is vijf het rugnummer dat hij zich bij de Rode Duivels en Tottenham Hotspur eigen heeft gemaakt. En dat staat ook op de cover van dit boek, waarvoor het initiatief overigens niet van de speler noch van zijn entourage uitging, en waaraan hij ook niet heeft bijgedragen.

Is het een echte biografie? Neen, om dat te kunnen pretenderen, had ik meer mensen moeten kunnen interviewen en bij voorkeur ook Jan Vertonghen zelf. Wat het wel is, is een genuanceerd overzicht van zijn carrière, met aandacht voor alle doelpunten die hij heeft gemaakt, anekdotes en achtergronden, waaruit het beeld naar voren komt van een honkvaste jongen uit Tielrode die is doorgestoten naar de top van het voetbal, gedreven door de mentaliteit van een leider en een killer – in de goede zin van het woord:

iemand die doorgaat tot op de grens. En af en toe nog een stapje verder als het moet.

Vanzelfsprekend is dat niet altijd geweest, want kritische kanttekeningen waren er in de loop der jaren ook. Is hij een echte leider of een geforceerde? Is hij bij tegenslag te snel teleurgesteld of toont hij gewoon eerlijk zijn emoties? Is hij op het veld soms nonchalant of gewoon zelfverzekerd? Is hij beter als middenvelder of als verdediger? Het zijn twijfels die in de carrière van elke topsporter opduiken en waar op het veld van VK Tielrode en in de tuin van Vertonghens ouderlijk huis nog nauwelijks sprake van was. Maar hij heeft ze later moeten overwinnen om een succesvolle carrière uit te kunnen bouwen.

KENTISHTOWN FOOTBALL CLUB

Vertonghen haalde bij Ajax, Tottenham Hotspur en de nationale ploeg de top, samen met enkele van zijn beste vrienden, zoals Mousa Dembélé, die hem bij Germinal Beerschot Antwerpen, Tottenham en de nationale ploeg vergezelde, en Toby Alderweireld, die ook nog eens bij Ajax aan zijn zijde voetbalde. ‘We zaten ook naast elkaar in de kleedkamer en op de bus. Ik realiseer me wat ik mis als ik niet met hem samenspeel. Het ging altijd gemakkelijk met Toby’, zegt Vertonghen op 28 april 2020 als gast tijdens een livestream op het Instagram-account van de Kentishtown Football Club Academy.

De presentator, die tijdens de coronacrisis bij elke online-aflevering iemand anders interviewt, vraagt Vertonghen onder andere naar *grassroots football*, veldjes waar de jeugd op kan oefenen. Vertonghen heeft ze in Londen weinig gezien, maar het beeld

brengt herinneringen terug aan zijn jeugd in Tielrode en de plaatselijke voetbalclub. Het plezier dat Jan in Tielrode als kind in het voetbal vond, pingelend met zijn broers Lode en Ward in de tuin, en dat hij op de veldjes van Ajax en de Johan Cruyff Foundation in Amsterdam bij andere kinderen zag, probeert hij ondertussen zelf over te brengen met de veldjes die hij met zijn Jan Vertonghen Foundation her en der in het leven roept.

Naast zijn eigen *grassroots*, het terrein van VK Tielrode, ligt overigens een kasseiweggetje dat de Siegfried Buytaertdreef heet. Het is vernoemd naar de eerste voorzitter van de ploeg en tevens oud-burgemeester van het dorp. Maar als het aan de club had gelegen, dan was het naar Vertonghens overleden vader Paul genoemd, als eerbetoon aan alle vrijwilligers en voetbalouders van VK Tielrode – zoals ook zijn moeder Ria – en als link naar de tot nog toe succesvolste voetballer die de club voortbracht.

Samen met de presentator van de KFC-livestream overloopt Vertonghen vanuit zijn Londense woonkamer sprongsgewijs zijn carrière en zijn dreigende afscheid van de club, terwijl een vijfhonderdtal fans meekijken.

Hoe hij met de Rode Duivels de derde plaats bereikte op het wereldkampioenschap in Rusland en met Tottenham de finale van de Champions League speelde. En hoe hij op weg daarnaartoe in de halve finale zijn oude Ajax weer tegenkwam. ‘We stonden onder heel veel druk en ik vond het om eerlijk te zijn heel moeilijk’, zegt hij. *‘My emotional state was everywhere.* Ik was gelukkig, maar het was emotioneel moeilijk om weer in dat stadion te staan na zoveel jaren. Mijn familie, mijn vrienden en mijn broers waren er en ik kon onze overwinning niet echt vieren, want ik had na de wed-

strijd een dopingcontrole en ik was geblesseerd aan mijn enkel. Het was een helse maand die we toen beleefden, met wedstrijden tegen Ajax en Manchester City. Een rollercoaster.'

ADAMA TRAORÉ

De vraag naar wie de beste voetballer was met wie hij ooit samspeelde, levert *the usual suspects* op, om vooral niemand in diskrediet te brengen. De Bruyne, Kompany, Bale, zijn beste vriend Dembélé, Kane, Suárez, Hazard...

Verrassender is het antwoord op de vraag wie zijn lastigste tegenstander ooit was. Ook al voetbalde Vertonghen tegen de groten van het hedendaagse voetbal, inclusief Messi, de lastigste blijkt volgens hem toch Adama Traoré van Wolverhampton Wanderers geweest te zijn. Negentig minuten lang, zo herinnert Vertonghen zich, had hij als linksachter afgezien. '*It was crazy, I had a bad game.*' Maar in de slotminuten van die wedstrijd wist Vertonghen wel de winnende 1-2 te scoren. '*Ineens was ik Man of the Match*', grijnst hij.

De wedstrijd tegen Wolverhampton haalt hij wellicht niet zonder reden aan. Vertonghen werd een paar weken later namelijk gewisseld door José Mourinho en de voetbalwereld kreeg te zien hoe emotioneel ontredderd hij plaatsnam op de bank. Het moment leek een voorafspiegeling van zijn afscheid van de club. Tegen Wolves en Traoré was Vertonghen nochtans nog als een noeste strijder en de ultieme winnaar naar voren gekomen, de perfecte samenvatting van de waarden die de carrière waarover dit boek gaat, vormgaven.

Toen ik hem over de wedstrijd hoorde vertellen, moest ik meteen terugdenken aan een eerdere uitspraak die ik tijdens de research voor dit boek tegenkwam en waarbij hij als jonge speler ook al dezelfde begeestering liet blijken. ‘Het was jammer dat de wedstrijd niet tien minuten langer duurde’, noteerde een journalist van *De Telegraaf* op 14 maart 2010 uit de mond van de 22-jarige Vertonghen.

Ajax en hij hadden zopas PSV met 4-1 gedomineerd.

Raoul De Groot

Gent, 1 augustus 2020

TIELRODE IN 'T GROEN



Het Laatste Nieuws, vrijdag 19 maart 1999:

De Oost-Vlaamse jeugdselecties hebben de interprovinciale competitie schitterend ingezet. De verplaatsing naar Antwerpen leverde drie overwinningen op. Bij de miniemen zetten Andres Deglas, Pieter Martens en Jan Vertonghen een achterstand in een zege om.

Elf is hij en Jan Vertonghen zet de provinciale jeugdselecties op scherp. Maar de middenvelder maakt ook indruk in de jeugdploegen van VK Tielrode, de club uit zijn woonplaats. Met de premiënen is hij een jaar eerder, in het seizoen 1997-1998, kampioen en winnaar van de 27ste Jeugdcup Dagblad Het Volk geworden. Voor de tweede keer al.

De elftalfoto van toen staat nu in een glazen kadertje in de kantine van de club, naast het bruine wandrek met de koffiefilters en de Hotcémel (Instant Cacao Fantasie). De spelertjes, in groen en wit, met een blauw logo van spaarbank Cera op de borst, kijken trots in de camera. De tweede rij staand, de eerste rij onverstoord op de knieën. Bij de tweede van links bovenaan heeft iemand een rode pijl getekend met een bijschrift: *Jan Vertonghen - rode duivel jeugdijaren bij VKT.*

VKT staat voor Vrienden Klub Tielrode. Op zijn zesde al sluit Jan Vertonghen er zich bij aan. Samen met zijn broers Ward en Lode fietst hij naar de trainingen. Met z'n drieën zetten ze de jeugdelftallen op de Oost-Vlaamse kaart. Het zijn Ward, de oudste en langste, en Jan, de middelste, die het vaakst samen in de ploeg staan. Vooral Jan viel op door zijn kwaliteiten en mocht al gauw een leeftijdscategorie hoger meedoen. Hoe dikwijls zagen ze hem

centraal de bal niet krijgen, slalomend de tegenstanders als kegeltjes voorbijgaan om hem vervolgens bij Ward in te leveren en die te zien scoren. Want zo sterk als Ward voorin speelde, terend op zijn lengte en kracht, zo technisch en met overzicht voetbalde Jan.

Een eindscore halen van 0-26, het is weleens gebeurd. De clubstatistieken puilen uit van de records. Bij de junioren D, reeks N, kreeg de ploeg twaalf doelpunten tegen en werd er maar liefst 240 keer gescoord, goed voor 67 punten, 22 overwinningen en slechts één nederlaag. En aan de meeste goals was een Vertonghen te pas gekomen. Was het niet Jan, dan wel spits Ward, die door zijn rijzige gestalte bij tegenstanders vaak de reactie ontlokte dat die onmogelijk zo jong kon zijn.

Soms, na het behalen van een kampioenstitel, kwam Tielrodenaar Gert Vanderhaeghe de aftrap én een optreden geven. Dat deed hij in een wijd crèmekleurig pak, dat veel te glamoureuus afstak tegen het gehavende veld. Het werd hem vergeven, want hij stond daar niet als zichzelf, maar gaf acte de présence in zijn hoedanigheid van artiest. Met Garry Hagger erbij was het feest compleet. Drie keer zelfs: zo vaak speelde de jeugd ploeg van VK Tielrode waarin Jan Vertonghen aantrad kampioen.

VK Tielrode begon als caféploeg onder de naam FC Oud Gelaag en sloot in 1982 aan bij de Belgische voetbalbond, nadat de club eerst tot het Vlaams Katholiek Sportverbond was toegetreden. De kleuren groen en wit sloten in datzelfde jaar overigens naadloos aan bij wat er op politiek vlak in de landelijke gemeente plaatsvond: Agalev – dat later Groen genoemd zou worden – organiseerde er

zijn stichtingscongres, met als sleutelwoorden stilte, samenhangigheid en soberheid.

Voor de oudere generatie inwoners werd de samenhangigheid in Tielrode vooral gesmeed door de brouwerijen en steenbakkerijen in het dorp. De brouwerijen De Brabander en Verbeeck-Back mogen er ondertussen dan wel mee gestopt zijn, bier wordt er vandaag nog altijd gedronken in De Brabander, een van de bekendste brasserieën in de streek, waar de gewelven in de kelder nog herinneren aan de vroegere brouwerij. De Boelwerf in Temse sloot in 1994 de deuren, terwijl steenbakkerij *Briqueterie de Steken et Thielrode* al in de jaren zestig was opgehouden te bestaan. Maar de Antwerpse Machiensteenbakkerij Tielrode werkt nog: er worden stenen gebakken van klei uit putten in de buurt. Drie van de putten liggen in het natuurgebied De Roomacker, waar je op het hoogste punt bij kraakhelder weer met wat geluk en verbeelding het Atomium kan zien en je kan voorstellen waar het voetbalstadion moet liggen waar de nationale ploeg zijn wedstrijden speelt. De VHS-band van de kwalificaties voor het WK 1994, met wedstrijden tegen Roemenië en Tsjechoslovakije, hebben de jonge Vertonghens vaak herbekeken, net als die met afleveringen van *FC De Kampioenen*.

In het dorp aan de Durme – Wim Sonneveld had er de dagelijkse soundtrack bij kunnen zingen – kende iedereen iedereen. Zeker Ria Mattheeuws, Jan Vertonghens moeder, die er als thuisverpleegster bij veel inwoners over de vloer kwam. Net als haar man is ook zij begaan met de voetbalstrapatsen van haar zonen. Er bestaat een foto waarop ze is te zien terwijl ze lachend met een foto-toestel in de hand tussen twee rijen spelertjes stapt.

Ze is opgegroeid op een boerderij in Ursel en wist, als tweede in een gezin van zes en als voormalig leidster in de jeugdbeweging, als geen ander hoe je een familiale sfeer creëert. Ze groeide op met vier broers die voetbalden en zat er helemaal niet op te wachten dat haar zonen dezelfde weg in zouden slaan. Ze was er eigenlijk helemaal klaar mee, met dat voetbal. Maar drie zonen met energie te koop en een drang om zich van jongs af uit te leven, die konden in Tielrode alleen in het voetbal aan hun trekken komen.

De drie Vertonghens behoren tot de beteren van de jeugd, de ene al iets meer dan de andere. Jan brengt op het middenveld een echte winnaarsmentaliteit in de ploeg en laat met zijn linker een technisch vermogen zien dat hem onderscheidt van de anderen. Het stelt hem niet alleen in staat om veel ballen te recupereren, maar ook om de ploeg snel te laten omschakelen dankzij zijn accurate verre passes.

Hij heeft een sterke persoonlijkheid die het zijn broers meerdere keren lastig maakt. Hij houdt zijn hand op hun mond om te verhinderen dat hun gehuil de aandacht trekt als er een bal tegen het raam is gevlogen. Of hij loopt snel weg en laat de andere twee als vermeende daders achter. De onderlinge partijtjes voetbal die ze samen spelen, worden altijd gekenmerkt door de grote verbetering waarmee vooral de middelste van de drie broers ze aanpakt, met de koeien uit de naburige wei als verbouwereerde toeschouwers. Winnen moet en zal hij.

In tegenstelling tot de andere kinderen is hij niet het soort speltje bij wie de trainer op de knieën moet gaan zitten om met zijn handen op hun voeten aan te geven hoe ze de bal goed moeten ra-

ken. Jan Vertonghen heeft, zo wordt steeds duidelijker naarmate de jaren vorderen, talent. En een hard schot.

Tegen White Boys Sint-Niklaas staat VK Tielrode met 1-2 achter als de directe tegenstander van Ward geel heeft gekregen en het veld moet verlaten. Misschien, denken de spelers van Tielrode, keren hun kansen nu en kunnen ze hun overtal in een doelpunt omzetten. Als hun doelman uittrapt en de bal richting Jan Vertonghen zeilt, roepen zijn ploegmaats dat hij hem rustig aan kan nemen. Maar tot hun verbazing neemt hij in de middencirkel de bal rechtstreeks op de wreef en scoort. Het Doelpunt van het Jaar.

Die keer is het geen vintage Vertonghen-slalom door de as van het veld die tot een doelpunt leidt, maar een onverschrokken stukje branie. Steeds meer werpt hij zich op als een nummer acht die weliswaar aan zijn wendbaarheid zal moeten werken, maar die ontgensprekelijk kwaliteiten laat zien waarmee hij een hoger niveau moet aankunnen.

Paul, Vertonghens vader, is bij de wedstrijden van zijn zonen steevast langs de lijn te vinden, in de koude wintermaanden met een muts die over zijn ogen zakt. Hij is bouwkundig ingenieur van opleiding, maar kwam als bijgeschoolde computerspecialist in de banksector terecht. Hoewel hij geen achtergrond in het voetbal heeft maar een begenadigd krachtbalspeler was – waarbij een vier kilogram zware *medicine ball* naar elkaar wordt gegooid, is hij nu toch een voetballiefhebber geworden.

Dat hun vader een bron van zorgen met zich meedraagt, weten zijn kinderen. Maar hij houdt zich sterk. Sinds de dag dat ze buiten aan het voetballen waren en ze hun moeder een vreselijke gil

hoorden slaken toen ze haar man stuiptrekkend op de grond had aangetroffen, is er iets veranderd. Want luidde de diagnose aanvankelijk nog dat het gewoon een epileptische aanval was, later stelden artsen de oorzaak daarvan vast: een hersentumor.

Amper zeven is Jan wanneer zijn vader de eerste bestralingen krijgt die hem van zijn ziekte moeten verlossen. Een paar jaar later blijkt de tumor evenwel onomkeerbaar: de dokter geeft te kennen dat het een kwestie van maanden wordt voor hij zal overlijden. Maar zijn vader is een man die een grote wilskracht aan de dag legt en alle prognoses overtreft. Hij zal zelfs nog van job en beroepssector veranderen wanneer hij het bankwezen verlaat en zijn baas volgt naar Telenet.

Desondanks is de diagnose die hij kreeg er een die op hem en de rest van het gezin een last legt. Zijn vrouw probeert die zo veel als mogelijk van hun kinderen weg te houden. Ook al weten ze niet alles over de medische toestand van hun vader, het is hoe dan ook een extra bagage die ze meedragen in vergelijking met de meeste andere kinderen. Voor hen en hun moeder is het voortdurend schipperen tussen de euforie in het voetbal en het meeleven met de toestand van hun vader.

Als hij zijn twaalfde levensjaar nadert, ziet het er steeds meer naar uit dat het A-elftal waarin Jan Vertonghen terecht zal komen niet dat van Tielrode zal zijn. Beveren, Lokeren, AA Gent, Anderlecht, de namen zoemen rond, maar het standbeeld van Den Toeter, de veerman die in Tielrode tot 1979 met een roeiboort passagiers overzette, inspireert hem niet om op aanbiedingen van andere clubs in te gaan en de stap naar de andere kant te wagen.

Veel meer dan zich te laten charmeren door geïnteresseerde elftallen kijkt hij op naar de spelers van de eerste ploeg van Tielrode. En hij koestert de warmte van het gezin waarin hij opgroeit. Op een foto uit die jaren is duidelijk te zien hoe voetbal hen bindt: Lode, in een zwart-rood voetbaltruitje, Jan, in een truitje van de Rode Duivels, en Ward, in een blauw voetbalshirt met een witte rand. Zijn dorp, zijn school en zijn familie, hij wil ze liever niet achterlaten. Hij houdt gewoon niet zo van verandering.

